

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА



Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*

Освітня програма *Середня освіта (Українська мова і література)*

Спеціальність *014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)*

Галузь знань *01 Освіта/ Педагогіка*

Затверджено на засіданні
кафедри української літератури

Протокол № 1

від “04” вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (-і)	Оліяр Марія Петрівна
Контактний телефон викладача	0971537294
Е-mail викладача	maria.oliyar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00 – 16.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст педагогічної діяльності, її сутність та роль у сучасному суспільстві відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції нової української школи; розкриття шляхів оволодіння професійною діяльністю вчителя. Здобувачі вищої освіти отримують можливість здобути ґрунтовні знання, виробити практичні вміння та навички, необхідні для успішного оволодіння майбутньою професійною діяльністю.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з особливостями вищої освіти, педагогічної професії, самоосвіти і самовиховання впродовж життя, основними компетентностями педагога; розкриття основних напрямів педагогічної діяльності; формування у здобувачів вищої освіти навичок роботи в конкретних умовах педагогічної ситуації.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити студентів із «Студентським путівником ПНУ»; - ознайомити майбутніх педагогів зі змістом педагогічної діяльності, функціями вчителя середньої школи; - розкрити соціальну значущість педагогічної професії, її місце і функції в сучасному суспільстві; - ознайомити зі структурою загальної середньої школи у відповідності із Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», правами та обов'язками учнів і педагогів; - сформувати загальне уявлення про особливості організації освітнього процесу в закладі вищої освіти; - дати знання здобувачам освіти про роль і зміст самовиховання та самоосвіти у формуванні особистості майбутнього педагога, сформувати відповідні вміння; - зорієнтувати студентів на педагогічну творчість, самостійність, дослідницьку діяльність, розкрити поняття академічної доброчесності; - сприяти адаптації студентів до особливостей навчання у закладах вищої освіти. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній середній школі.</p>	

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя.

ЗК 5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України.

ЗК 7. Здатність навчатися й оволодівати новими знаннями.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 3. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм державної мови, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності.

ФК 10. Здатність зберігати і примножувати мистецько-культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери.

ФК 13. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ФК 16. Здатність розвивати когнітивні, психо-моторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.

ФК 18. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Мати творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні методи й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 7. Уміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), віднаходити, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 10. Знати Державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури для закладів освіти та практичні шляхи їх реалізації.

ПРН 19. Ефективно спілкуватися в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРН 20. Організовувати освітньо-виховний процес у закладах освіти, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

ПРН 21. Забезпечувати дотримання правил академічної доброчесності у власній навчальній, науковій, педагогічній діяльності.

ПРН 22. Здатність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	Перший	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ. 1. Мета і завдання курсу «Вступ до спеціальності» на спеціальності. 2. Основні положення Концепції Нової української школи. 3. Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту». 4. Ознайомлення зі «Студентським путівником ПНУ».	2	2	10 год. Питання для обговорення, розробка презентацій
Тема 2. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 1. Виникнення і становлення педагогічної професії. 2. Суть педагогічної діяльності, її специфіка та особливості. 3. Структура педагогічної діяльності. 4. Функції педагогічної діяльності.	2	4	10 год. Питання для обговорення, творче завдання
Тема 3. ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ 1. Сучасні вимоги до особистості педагога. 2. Педагогічне покликання і педагогічні здібності. 3. Професійна компетентність учителя, її структура. 4. Педагогічна майстерність учителя, її компонент	2	4	10 год. Підготовка есе
Тема 4. ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ – ОСНОВНЕ МІСЦЕ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА 1. Система загальної середньої освіти в Україні. 2. Мова освіти в закладах загальної середньої освіти. 3. Доступність повної загальної середньої освіти. Інклюзивне навчання. 4. Організація освітнього процесу в ЗЗСО. 5. Учасники освітнього процесу ЗЗСО. Права та обов'язки учнів і педагогічних працівників.	2	2	12 год. Питання для обговорення, розробка презентацій

<p>Тема 5. ВИЩА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ. 1. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі. 2. Принципи та форми організації навчального процесу в ЗВО. 3. Форми організації контролю й оцінки знань та вмінь студентів. 4. Професійна самоосвіта та самовиховання майбутніх педагогів.</p>	2	4	10 год. Міні-дослідження, обговорення результатів
<p>Тема 6. САМОСТІЙНА ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЗВО 1. Організація самостійної роботи студентів. Поняття культури розумової праці. 2. Робота з літературними джерелами. Дотримання правил академічної доброчесності у навчальній, науковій, педагогічній діяльності. 3. Науково-дослідна робота студентів як один із напрямів самостійної роботи. 4. Педагогічна практика, її різновиди на спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). 5. Професійне спілкування в структурі діяльності педагога.</p>	2	2	8 Підготовка до тестового дистанційного контролю
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Структура розподілу балів, які студенти упродовж семестру можуть отримати: Практичні заняття – 40 балів; Контрольна робота – 5 балів; Самостійна робота – 15 балів; Залік (творчі роботи і тестове завдання) – 40 балів; Додаткові бали (1-5) можна отримати за результатами неформальної освіти; Максимальна сумарна кількість балів – 100. Усні відповіді (максимум 5 балів) оцінюються під час опитування на практичному занятті або за підготовку і презентацію доповіді. Оцінювання навчальних досягнень студента з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p>		
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Передбачена одна письмова контрольна робота (1-5 балів), що складається з 2 теоретичних питань (2 бали) та 1 практичного (3 бали). Термін написання для денної форми навчання – 8-й тиждень; для заочної форми – електронний варіант. Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 10 балів), яке виконується в системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ Творчі завдання, есе, розроблення варіантів педагогічних ситуацій оцінюються 10 балами кожне.</p>		

Практичні заняття	Відповіді та виступи на практичних заняттях оцінюються від 1 до 5 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: необхідно виконувати у встановлені викладачем терміни. При підготовці письмових завдань студенти повинні працювати самостійно, не запозичувати роботи з інтернету або в інших студентів; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності; дотримуватися норм авторського права, повністю і належним чином вказувати використані методики досліджень, джерела інформації і посилання на них.

Академічна доброчесність: студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2022 р.) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zarobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять: пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2023 р.) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Неформальна освіта: зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бути вчителем: Навчально-методичний посібник з курсу „Вступ до спеціальності” / Укладач О.В. Більська. Вінниця: ТД «Едельвейс и К», 2012. 296 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. К.: Академвидав, 2007. 616 с. (Альма-матер).
3. Волкова Н. В. Професійно–педагогічна комунікація: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К.: ВЦ «Академія», 2006.
4. Гергуль С. В. О. Сухомлинський про професійний саморозвиток майбутніх учителів. Вісник: Серія педагогічні науки. 2015. № 131. С. 36–40.
5. Грушевський М. С. Про українську мову і українську школу / Передм. Я. П. Гояна; [Худож. оформл. О. В. Ковалю]. К.: Веселка, 1991. 46 с.
6. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
7. Калмикова Л., Калмиков Г., Харченко Н. Феномен «компетенція» і «компетентність» у психолого-педагогічній науці і вищій педагогічній освіті. На допомогу розробникам ОПП і ОНП: погляд фахівців суміжної спорідненої спеціальності. Початкова школа. 2016. № 12. С. 37–41.

8. Лавринченко Н. М. Проблеми і перспективи реформування освіти України на компетентнісних засадах. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2017. Вип. 1 (33). С. 10–17.
9. Концепція Нової Української школи. URL;
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 168 с.
11. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. К.: Академвидав, 2010. 200 с.

Допоміжна література

1. Мачинська Н.І. Вітчизняні дослідження педагогічної освіти. Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наукових праць. К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2012, № 2. С. 107-116.
2. Мачинська Н.І. Теоретичні аспекти духовно-моральної компетентності майбутніх фахівців. Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. Вип. 21. С. 131-137.
3. Наволокова Н. П., Практична педагогіка. 99 схем і таблиць / автори-уклад. Н. П. Наволокова, В. М. Андрєєва. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 117 с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»)
4. Осипова Т., Розум К. Підготовка майбутніх учителів до запобігання і вирішення конфліктів у професійній діяльності як педагогічна проблема. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики : К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 15 (25). С. 144-148
5. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. К.: Знання–Прес, 2003. –700 с.
6. Педагогічна майстерність. Підручник / за ред.. І. А. Зязюн та ін. К.: Вища школа, 1997.456 с.
7. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. Х.: Вид. Група «Основа», 2009. 360 с. (Серія «Настільна книга»).

Викладач: доктор педагогічних

наук, професор



Оліяр М.П.